

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1936.

Andra kammaren.

Nr 6.

Tisdagen den 28 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 22 innevarande januari.

§ 2.

I enlighet med därom den 21 i denna månad fattat beslut skulle nu företagas val av tio ledamöter och tio suppleanter i vart och ett av de fem tillfälliga utskott kammaren beslutit tillsätta; och anställdes först val av ledamöter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 121 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Weijne*,
» *Sefve*,
» *Erlander*,
» *Niklasson*,
fru *Gustafson*,
herr *Meyerhöffer*,
» *Norén*,
fru *Eklund*,
herr *Holm* och
» *Malmqvist*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 3.

Härefter företogs val av ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 86 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Cruse*,
» *Petersson* i Storgården,
» *Svensson* i Landskrona,
» *Pettersson* i Dahl,
» *Johansson* i Hälleforsnäs,
» *Hansson* i Hönö,
» *Hansson* i Örebro,
» *Åqvist*,
» *Eriksson* i Sandby och
» *Westin*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Andra kammarens protokoll 1936. Nr 6.

§ 4.

Vidare företogs val av ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 61 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Andersson* i Malmö,
- » *Hansson* i Vännäsby,
- » *Lindberg* i Stockholm,
- » *Gustafsson* i Lekåsa,
- » *Andersson* i Munkaljungby,
- » *Jacobsson*,
- » *Nilsson* i Göteborg,
- » *Ekman*,
- » *Lind* och
- » *Werner* i Höjen.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 5.

Vid nu anställt val av ledamöter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades 68 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Lindberg* i Umeå,
- » *von Seth*,
- » *Landgren*,
- » *Andersson* i Södergård,
- » *Falk*,
- » *Gustafsson* i Välsnäs,
- » *Frankenberg*,
- » *Brännström* i Burträsk,
- » *Jonsson* i Haverö och
- » *Beck*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 6.

Härpå företogs val av ledamöter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 67 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Hällgren*,
- » *Arnemark*,
- » *Fält*,
- » *Wallén*,
- » *Johansson* i Djursnäs,
- » *Petersson* i Storgården,
- » *Englund*,
- » *Nilsson* i Steneberg,
- » *Gustafson* i Dädesjö och
- » *Hansson* i Rubbestad.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 7.

Anställdes val av suppleanter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 56 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Mårtensson*,
» *von Seth*,
» *Bergström*,
» *Olsson* i Kullenbergstorp,
» *Persson* i Tidaholm,
» *Hansson* i Hönö,
» *Berg*,
» *Björling*,
» *Hermansson* och
» *Jacobsson*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 8.

Härefter företogs val av suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 47 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Högström*,
» *Meyerhöffer*,
» *Johnsson* i Norrahammar,
» *Jonsson* i Skedsbygd,
» *Karlsson* i Munkedal,
» *Thorell*,
» *Persson* i Undersvik,
» *Ekman*,
» *Andersson* i Surahammar och
» *Sefve*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Vidare företogs val av suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 45 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogs 44 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Eklund*,
» *Arneberg*,
» *Nordström* i Torsby,
» *Jonsson* i Skedsbygd,
» *Wiklund*,
» *Westin*,
» *Sundström*,
» *Malmqvist*,
» *Stark* och
» *Gustafsson* i Välsnäs.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Vid nu anställt val av suppleanter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades 48 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogo 47 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- fru *Nordgren*,
- herr *Hagberg* i Malmö,
- » *Höglund*,
- » *Jonsson* i Mörbylånga,
- » *Ericsson* i Sörsjön,
- » *Petersson* i Storgården,
- » *Gustavson* i Västerås,
- » *Näslund*,
- » *Elmroth* och
- » *Olsson* i Kullenbergstorp.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 11.

Slutligen anställdes val av suppleanter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 41 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogo 39 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Hansson* i Trollhättan,
- » *Olsson* i Staxäng
- » *Andersson* i Tungelsta,
- » *Jonsson* i Mörbylånga,
- » *Lundbom*,
- » *Hansson* i Vännäsby,
- » *Johnsson* i Kalmar,
- » *Norell*,
- » *Back* och
- » *Ossbahr*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 2—11 här ovan omnämnda valen.

§ 13.

Herr statsrådet *Leo* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden m. m.

Denna proposition bordlades.

§ 14.

Föredrogos var efter annan Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionen, nr 48, angående försäljning av vissa fastigheter i Stensele socken;

till statsutskottet propositionerna:

nr 34, angående rätt för underofficeren av 3:e graden på övergångsstat vid kustartilleriet A. V. Hall att tillgodoräkna sig viss tjänstetid för placering i löneklass; och

nr 37, angående befrielse för dels styckjunkaren vid Karlsborgs artilleriregemente H. S. V. Ahlkvist, dels och Birger Fredrik Bodin från dem ådömd betalningsskyldighet till kronan;

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 39, angående ändrade grunder för lämnande av ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i Stockholms stad m. m.; och

nr 40, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 42, med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 4 och 73 §§ vattenlagen;

till bankoutskottet propositionen, nr 43, angående ersättning till vissa personer i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 44, angående försäljning av vissa kronan tillhöriga områden inom Karlskrona stad;

till statsutskottet propositionen, nr 45, angående förvärv av mark för utvidgning av Norrlands trängkärs skjutbaneområde;

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 46, angående anslag till jordanskaffningsverksamhet inom Västerbottens och Norrbottens län; och

nr 47, angående bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola; samt

till behandling av lagutskott propositionen, nr 49, med förslag till lag om ändrad lydelse av 3 och 7 §§ lagen den 14 juni 1928 (nr 289) angående handel med utsädesvaror.

§ 15.

Vidare föredrogos var för sig samt remitterades till bevillningsutskottet herr *Karlssons* i Grängesberg *m. fl.*, på bordet liggande motioner nr 624 och 625.

§ 16.

Statsutskottets utlåtanden nr 12 och 13, som nu föredrogos, bordlades åter.

§ 17.

Slutligen föredrog jordbruksutskottets memorial, nr 2, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående höjning av det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget till befrämjande av hemslöjd.

Kammaren biföll utskottets hemställan samt beslöt hänvisa ifrågavarande motion till statsutskottet.

§ 18.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr **Brädefors**, som yttrade: Herr *Interpellation*. talman! I ett flertal tidningar, bl. a. i Social-Demokraten för den 12 januari 1936, har meddelats, att de rikstyska nazistorganisationerna i Sverige inbjudit

Interpellation. (Forts.)

till en ledare- och gruppchefskonferens i sitt kolonihem, Sveavägen 29 i Stockholm, den 1 och 2 februari. Till denna konferens ha de inbjudit alla tyskfödda nazistledare i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Tidningen Social-Demokraten betecknar detta som rekord i fräckhet och frågar »med vilken rätt de tyska nazister som uppehålla sig i Stockholm anordna dylika rådslag på svensk botten».

Det är icke obekant för de svenska myndigheterna, att det tyska national-socialistiska partiet och de tyska medborgare som vistas här uppbyggt stora nazistiska propagandaorganisationer i Sverige, vilka samarbeta med den tyska beskickningen och den tyska regeringen och vilka även propagera bland svenska medborgare, direkt och genom det ledande inflytande de utöva i de svenska nazistorganisationerna. Vid årets riksdag har tidigare påpekats, hur tyska nazister erhållit betydelsefulla poster vid svenska universitet och läroanstalter. En tysk general Haushofer har varit på besök i Sverige och i excellensen Sänders närvaro meddelat den tyska regeringens råd beträffande den svenska upprustningen. Hitlers presschef, statssekreterare Walther Funk, väntas i dagarna hit för propagandaföredrag. Genom »Fichtebund» spridas i massupplagor i Tyskland tryckta svenskspråkiga propagandaskrifter för den barbariska terrorregimen i Tyskland, bl. a. Göbbels hatfyllda utfall mot Sovjetunionen. De tyska nazisterna ha hittills haft fullständig propagandafrihet i Sverige, medan två svenska sjömän sitta häktade i Tyskland för att de innehaft antifascistiska skrifter. En av dessa svenska sjömän, Mineur, har redan dömts till sex års tukthus. De tyska flyktingar, som sökt en fristad i Sverige, äro strängt förbjudna att på något sätt inblanda sig i svensk eller tysk politik. Den regerande nationalsocialismen, som sänt tiotusentals av Tysklands bästa söner och döttrar i landsflykt eller till koncentrationsläger, bödelsyxan och galgarna, får däremot utan minsta ingripande och utan hinder av sitt utländska medborgarskap fortsätta sin propagandaverksamhet i Sverige och kan till och med sammankalla till interskandinaviska ledarkonferenser i Stockholm.

Då regeringens män i tal och skrift förklarar sig vilja göra allt för att försvara de demokratiska rättigheterna i Sverige, anhåller jag att med ovanstående motivering till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande interpellation.

Är det herr statsrådet bekant, att de rikstyska nazisterna sammankallat en ledarkonferens i Stockholm den 1 och 2 februari?

I så fall, har statsrådet vidtagit några åtgärder för att förhindra denna konferens?

Förbereder herr statsrådet i övrigt några åtgärder för att förhindra de rikstyska nazisternas omfattande propagandaverksamhet i Sverige?

Ifrågavarande anhållan bordlades.

§ 19.

Herr *Hagberg* i Malmö avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 30, angående viss omläggning av automobilbesiktningsväsendet m. m.

Denna motion, som erhöi ordningsnumret 626, bordlades.

§ 20.

Herr talmannen tillkännagav, att förslag uppgjorts till fördelning av de motioner, som hänvisats till behandling av tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

Förslag till fördelning av de inom andra kammaren väckta motioner, vilka blivit hänvisade till behandling av tillfälligt utskott.

Till behandling av *första* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *von Seth m. fl.*, nr 28, angående strängare restriktioner i fråga om utländska studenters rätt att studera och avlägga examina vid svenska universitet och högskolor m. m.;

herr *Pettersson* i Hällbacken, nr 31, om införande av lämplig trafikundervisning i skolorna;

herr *Gardell* i Gahns *m. fl.*, nr 501, angående isolering av lekplatser vid folkskolor och liknande läroanstalter;

herr *Meyerhöffer m. fl.*, nr 511, angående statens understödjande av sport- och segelflygningen inom landet;

herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*, nr 613, angående underlättande för avlägset boende barn att besöka de allmänna läroverken;

herr *Werner* i Höjen, nr 614, angående tiden för den dagliga undervisningen vid de allmänna läroanstalterna;

herr *Johansson* i Tväråselet *m. fl.*, nr 616, angående viss ändring i gällande boställsordning för lärarpersonal vid folk- och småskolor;

herr *Jacobsson m. fl.*, nr 620, angående reformering enligt vissa riktlinjer av undervisningen vid de högre allmänna läroverken;

herr *Jacobsson m. fl.*, nr 621, angående undervisningen vid de högre allmänna läroverken i ämnet biologi med hälsolära;

herr *Jacobsson m. fl.*, nr 622, angående införande vid de högre allmänna läroverken av obligatorisk undervisning i äftlighetslära med arvsbiologi m. m.

Till *andra* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Eriksson* i Toftered *m. fl.*, nr 70, angående avskrivning eller avlösning av landskyld och landgille samt andra jämförliga skattepålagor;

herr *Back*, nr 121, angående möjliggörande av en centraliserad och ekonomiskt fördelaktig förvaltning av hälsovårdsangelägenheterna i kommuner och municipalsamhällen;

herr *Back*, nr 122, om viss omläggning av hälsovårdsnämndernas å landet befogenheter och åligganden;

herr *Frankenberg m. fl.*, nr 160, angående betryggande rening och desinficering av material, som användes till stoppning av sängkläder;

herr *Andersson* i Tungelsta och fru *Gustafson*, nr 165, angående underlättande och tryggande av möjligheterna för den icke jordägande befolkningen att idka friluftsliv;

herr *Elmroth*, nr 379, angående åtgärder till åstadkommande av utsträckt användning av vatten- och sanitetsledningar på landsbygden;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 386, angående omarbetning av de av Kungl. Maj:t fastställda »Grunderna för läkemedels taxering å apotek»;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 387, angående revision av apoteksvarustadgan;

herr *Andersson* i Igelboda, nr 391, angående införandet av enhetliga legosängsavgifter å allmän sal å samtliga lasarett och därmed likställda sjukhus;

herr *Nyblom*, nr 497, angående särskild provinsialläkartaxa för de norrländska länen;

herr *Gustavson* i Västerås, nr 508, angående viss ändring av 13 § hälsovårdsstadgan;

herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*, nr 617, angående smörets och margarinets näringsfysiologiska betydelse samt kontroll över vitaminiserat margarin;

Till *tredje* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Skoglund m. fl.*, nr 26, angående bättre ordnande av landsbygdens postförhållanden;

herr *Ström m. fl.*, nr 29, om viss ändring i gällande bestämmelser angående befäl å svenska handelsfartyg;

herr *Ström m. fl.*, nr 30, om viss ändring i gällande bestämmelser om rätt att föra befäl å passagerarfartyg;

herrar *Liedberg* och *Thorell*, nr 71, angående borttagande av den s. k. överföringsavgiften för järnvägsvagn från Liljeholmen till Enskede;

herr *Werner* i Höjen *m. fl.*, nr 119, om medgivande av rätt att erlagga årlig automobils katt i två betalningsterminer;

herr *Ström m. fl.*, nr 166, angående revision av gällande bestämmelser om ersättning åt sjöfolk vid förlust av effekter vid fartygs förolyckande;

herr *Olofsson* i Digernäs, nr 231, angående ändring i gällande taxa för frakt å statens järnvägar av hö;

herr *Meyerhöffer m. fl.*, nr 280, angående viss utsträckning av rätten till s. k. rekreatjonsresor för tjänstemän inom Norrbottens län;

herr *Hansson* i Hönö *m. fl.*, nr 385, angående sänkning av järnvägsfrakterna för färsk fisk;

herr *Elmroth*, nr 390, angående vidtagande av åtgärder till förebyggande av olyckor på grund av släpvagns kopplande till lastautomobil;

herr *Lindberg* i Stockholm, nr 499, om viss ändring av gällande bestämmelser för tullvisitering av fartygsbesättning;

herr *Jacobsson m. fl.*, nr 502, angående inrättandet av ett statligt organ för främjande av det svenska turistväsendets utveckling;

herr *Osberg*, nr 512, angående åtgärder till förebyggande av olyckor, förorsakade av motorfordon.

Till *fjärde* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Ström m. fl.*, nr 9, om utredning angående rationaliseringens verkningar m. m.;

herr *Sundström m. fl.*, nr 118, angående ett bättre tillgodoseende av behovet utav allmänna samlingslokaler;

herr *Norling*, nr 252, angående beredande av pension åt sådana arbetare och tjänstemän inom rationaliserade näringsföretag, som icke kunna erhålla arbete;

herr *Meyerhöffer m. fl.*, nr 279, angående tryggande av folkförsörjningen i Norrbottens län m. m.;

herrar *Hagberg* i Luleå och *Brädefors*, nr 281, angående upprättandet av kollektivavtal mellan domänverket och dess arbetare;

herr *Skoglund m. fl.*, nr 504, angående inrättande av frivilliga sparkassor för lantarbetare;

herr *Lithander*, nr 509, angående lämpligheten av att riksdagens ledamöter innehava avlönade uppdrag inom nuvarande eller blivande hel- eller halvstatliga monopol;

herrar *Landgren* och *Johansson* i Djursnäs, nr 510, angående tillförsäkrande av viss arbetsledighet åt lantarbetare;

herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*, nr 619, angående anordnande av kontroll över i förvärvssyfte yrkesmässigt bedriven enskild jordstycknings- och jordförmedlingsverksamhet;

herr *Spångberg m. fl.*, nr 623, angående skyldigheten för statsanställda att utföra strejkbryteri arbete.

Till *femte* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Jacobsson m. fl.*, nr 120, angående reformering av pantlånerörelsen;

herr *Olsson* i Stockholm *m. fl.*, nr 123, angående demokratisering och för-
enkling av den centrala statsförvaltningen samt under densamma sorterande
verk och institutioner;

herr *Henrikson m. fl.*, nr 162, om upphävande av gällande bestämmelser om
skyldighet för militärmanskap att giva överordnad hederstecken (hälsning,
honnör);

herr *Lundqvist*, nr 195, angående företräde för svenskt material vid utfö-
rande av anläggningar för statens räkning;

herr *Nyblom*, nr 278, angående veterinärers uppträdande såsom ombud för
kreatursförsäkringsanstalter;

herrar *Eriksson* i Toftered och *Pettersson* i Dahl, nr 282, angående utsträckt
tillämpning av kungörelsen angående upphandling av lantbruksprodukter
m. m. för statens behov jämte tillhörande följdförfattningar;

herr *Back*, nr 284, angående reformering av almanackans namnlängd;

herr *Back*, nr 285, angående reglering av rätten för såväl döpta som odöpta
att till förutvarande förnamn tillägga nya sådana;

herr *Lindberg* i Stockholm, nr 498, angående uppställande av ökade krav
på färgsinne och synskärpa vid anställning inom vissa verk och yrkesområ-
den;

herr *Jacobsson m. fl.*, nr 503, angående tjänstgöringstraktamente för vissa
befattningshavare vid förordnande å häradsskrivare- eller landsfiskalstjänst;

herr *Björck* i Kristianstad, nr 506, angående snabbare tillhandahållande av
de tryckta stenogrammen från kammarens debatter;

herr *Persson* i Undersvik, nr 507, angående bildande genom statens med-
verkan av en försäkringsorganisation till skydd mot brandskada å skog och
skogsmark;

herr *Flyg*, nr 618, angående upprättande av ett statens filmarkiv m. m.

Förslaget blev av kammaren godkänt.

§ 21.

På förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen
samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att onsdagen den 5
nästkommande februari företaga val dels av tjugufyra valmän att, jämte ett
lika antal valmän från första kammaren, utse revisorer och revisorsupplean-
ter vid riksbankens avdelningskontor i orterna, dels ock av sex suppleanter för
de av kammaren utsedda valmännen.

§ 22.

Justerades protokollsutdrag.

§ 23.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Meyerhöffer</i>	under 12 dagar fr. o. m. den 31 jan.,
> <i>Pettersson</i> i Dahl	> 6 > > > 30 >
> <i>Olsson</i> i Kullenbergstorp	> 8 > > > 31 >
> <i>Johansson</i> i Krogstorp	> 6 > > > 30 >
> <i>Andersson</i> i Lindome	> 9 > > > 29 >
> <i>Larsson</i>	> 8 > > > 30 >
> <i>Gustafson</i> i Vimmerby	> 5 > > > 29 >
> <i>Johnsson</i> i Norrahammar	> 5 > > > 29 >
> <i>Ericson</i> i Boxholm	> 7 > > > 29 >

herr <i>Mattsson</i>	under 7 dagar fr. o. m. den 31 jan.,
> <i>Eriksson</i> i Toftered	> 9 > > > 29 >
> <i>Lindmark</i>	> 9 > > > 31 >
> <i>Olsson</i> i Blädinge	> 8 > > > 1 febr.,
> förste vice talmannen <i>Magnusson</i>	> 8 > > > 1 >
> <i>Persson</i> i Undersvik	> 7 > > > 30 jan.,
> <i>Aqvist</i>	> 11 > > > 29 >
> <i>Gardell</i> i Gahns	> 4 > > > 30 > och
> <i>Fast</i>	> 3 > > > 30 > .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.14 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 1 februari.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 23 och den 27 nästlidna januari.

§ 2.

Avlämnades följande Kungl. Maj:ts propositioner, nämligen:

av herr statsrådet *Wigforss* propositionerna:

nr 56, med förslag till förordning rörande ikraftträdandet av visst stadgande i förordningen den 31 maj 1935 (nr 255) om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen;

nr 53, angående avlöningsanslag till pensionsstyrelsen för budgetåret 1936/1937; och

nr 55, angående fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld; samt

av herr statsrådet *Levinson* propositionen, nr 25, angående godkännande av en mellan Sverige och Schweiz den 15 januari 1936 avslutad konvention om erkännande och verkställighet av domar och skiljedomar, m. m.

Propositionen nr 56 remitterades genast till bevillningsutskottet.

Övriga propositioner bordlades.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren inkomna dödsbevis:

Att riksdagsmannen, ordf. i L. O. i Sverige Karl Edvard Johanson från Upplandsg. 37 i denna förs., född den 1 mars 1882, avled härstädes den 25 januari år 1936, dödsorsak: Hepatis sub. maligne. Diabetes + Cholecystit. Nephritis. Bronchopneum. enligt attest av läkare, efterlevande makas födelseår 1871, betygar Gustav Vasa församling i Stockholm den 29 januari år 1936.

H. E. Hallberg,
kyrkoherde.

På hemställen av herr talmannen beslöt kammaren att jämlikt § 28 riksdagsordningen till Konungen ingå med anmälan om den efter herr Johanson i Stockholm inom kammaren uppkomna ledigheten; och blev ett i sådant avseende på förhand uppsatt skrivelseförslag, som upplästes, av kammaren godkänt.

§ 4.

Föredrogs samt hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 50, angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden m. m.

§ 5.

Vidare föredrogs och remitterades till statsutskottet herr *Hagbergs* i Malmö *m. fl.* på bordet liggande motion nr 626.

§ 6.

Slutligen föredrogs herr *Brädefors'* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa spörsmål angående en av rikstyska nazister till Stockholm sammankallad ledarkonferens *m. m.*; och blev ifrågavarande anhållan av kammaren bifallen.

§ 7.

Herr *Mårtensson* avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 38, angående ändrade grunder för ortstillägg för reservarbetare.

Denna motion, som erhöll ordningsnumret 627, bordlades.

§ 8.

Interpellation. Ordet lämnades härefter på begäran till herr **Ström**, som anförde: Herr talman! I det tal, som handelsministern höll på julafton för sjömännen ute på havet, betonades svårigheterna för dessa att få leva något verkligt hemliv.

Dessa svårigheter äro av två slag. Dels de långa vistelserna ute på havet och i främmande hamnar, som gör det omöjligt för en sjöman att så ofta besöka hemmet. Detta hinder tillhör yrket och kan ej övervinnas. Det andra hindret är av ekonomisk art och kan med det allmännas bistånd lätt övervinnas.

Det hårda arbete och de uppoffringar, som sjöfolkets tjänstgöring kräver, motivera tillfyllest, att sådant bistånd lämnas. Vid 1931 års riksdag väckte jag en motion om beredande av billigare biljettpriser för sjöfolk vid resor på järnväg från och till hemorten. Båda kamrarna biföllo motionen, och i riksdagens skrivelse av den 9 maj 1931 heter det: »Inom riksdagen har gjorts framställning i syfte att utredning måtte komma till stånd om, i vilken mån och på vilket sätt det kunde beredas sjöfolket billigare biljettpriser vid resa på järnväg från och till hemorten.

Riksdagens vederbörande utskott har i stadgad ordning inhämtat yttrande över motionen från kommerskollegium, vilket yttrande bilagts utskottsbetänkandena i ämnet. Därjämte har tillfälle beretts för Svenska eldareunionen, Svenska sjömansunionen, Sveriges fartygsbefälsförening och Sveriges redareförening att inkomma med yttranden. I samtliga inkomna yttranden tillstyrkes bifall till motionen.

Eldareunionen framhåller, hurusom de dryga resekostnaderna lägga hinder i vägen för besättningsmän att under semestern besöka sin familj. Arbetslösheten i de större hamnstäderna skulle minskas, om de arbetssökande finge möjlighet att begiva sig till sin hemort. Billigare resor skulle dessutom vara en rättvisa mot sjöfolket som skattebetalare. Sjömansunionen framför ungefär samma synpunkter. Fartygsbefälsföreningen framhåller främst sjömannens särställning. Redareföreningen anser, att den föreslagna förmånen för sjöfolket är motiverad med hänsyn till dess begränsade möjligheter att draga nytta av samhällets fördelar, samt anger, i vilka fall förmånen bör beviljas.

Interpellation. (Forts.)

Till kommerskollegii yttrande äro fogade yttranden från sjömanshusen i de sex största städerna samt från Nya stewartföreningen, Svenska maskinbefälsförbundet, Sveriges allmänna sjöfartsförening och Stockholms rederiförening samt avskrifter av till vederbörande utskott direkt inkomna yttranden. I samtliga dessa yttranden tillstyrkes jämväl bifall till motionen, om än i något fall med viss tvekan.

Det är ett känt faktum, att de, som tillhöra sjöfolkets yrkesgrupp, äro bosatta inom olika delar av landet och ofta hava mycket lång väg till den hamn, där deras fartyg har sin hemort eller som fartyget anlöper vid tid, då möjlighet till besök i hemmet kan föreligga. Riksdagen finner i likhet med motionärerna, att det är önskvärt, om dylik möjlighet kunde beredas.

Billigare resor synas även kunna medföra, att sjömännen vid iråkad arbetslöshet skulle söka sig bort från den dyrare hamnstaden till hemorten. Vidare kunna måhända billigare resor bidra till större stadga i fartygsbesättningarnas sammansättning.

Likaledes lär det icke kunna förnekas, att sjömännen visserligen hava samma skattskyldighet som andra medborgare, men att de förmåner, samhället bjuder, icke i samma grad kunna tillgodonjutas av sjöfolket.

Såsom av kommerskollegii yttrande framgår hava de engelska sjömännen genom avtal med järnvägarna erhållit rätt till viss nedsättning i biljettpriset. Det kan tänkas, att någonting dylikt även skulle kunna genomföras i vårt land. För att få önskad effekt bör emellertid nedsättningen icke endast gälla statens järnvägar utan också de enskilda järnvägarna.

Vad statens järnvägar beträffar åtnjuta redan vissa kategorier resande ofta avsevärd nedsättning i biljettpriset. För dylik nedsättning för folkskolebarn erhåller järnvägen ersättning av statsmedel. I övrigt tillämpas däremot vanligt rabatteringsystem. Nedsatt pris tillämpas för sådana kategorier resande som skolor, scoutkärer, ungdom med diverse lyten, vissa nödlidande personer, sjuksköterskor, journalister i vissa fall, personer, anställda vid statens järnvägar, o. s. v. Ingendera kategorien kan dock jämsättas med sjömännen.

Riksdagen finner således vissa skäl tala för, att en undersökning göres om möjligheten att bereda nedsättning i biljettprisen för sjömän. Den ifrågasatta utredningen synes böra omfatta införskaffande av upplysningar om vid vilka tillfällen förmån av billigare resor bör beviljas, i vilken utsträckning en dylik förmån kan tänkas komma till användning, samt vilka ekonomiska konsekvenser för statsverket en dylik åtgärd kan få.

Riksdagen får alltså anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om utredning, huruvida och i så fall i vilken mån och på vilket sätt sjöfolket må kunna beredas billigare biljettpriser vid resa på järnväg från och till hemorten, samt att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda».

Under hänvisning till skrivelsens innehåll och det framförda kravets obestriddiga berättigande samt det intresse för sjöfolkets frågor, som handelsministern visat. åtminstone i sina uttalanden, anhåller jag att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet få framställa följande frågor:

1) Vilka utredningar eller andra åtgärder hava vidtagits i anledning av riksdagens skrivelse 1931 angående beredande av billigare biljettpriser för sjöfolk vid resa på järnväg från och till hemorten?

2) Om sådana åtgärder icke vidtagits, ämnar herr statsrådet i år, efter fem års väntan, vidtaga sådana åtgärder?

Ifrågavarande anhållan bordlades.

§ 9.

Till bordläggning anmälades:

statsutskottets utlåtanden och memorial:

nr 1, angående regleringen för budgetåret 1936/1937 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 14, i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t under riksstatens åttonde huvudtitel gjorda framställningar angående anslag till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av vissa anslag under femte huvudtiteln jämte en i ämnet väckt motion;

nr 16, i anledning av väckt motion om utdelning av vete till i en pågående skogskonflikt indragna arbetare, arrendatorer och bönder i Dalarna m. fl. landskap;

nr 17, i anledning av remiss från andra kammaren av en av herr O. E. Sandberg m. fl. väckt motion; och

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp för statens räkning av gatsten jämte två i ämnet väckta motioner;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; och

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av väckta motioner angående upphävande av lagarna om kollektivavtal och om arbetsdomstol;

nr 2, i anledning av väckt motion om viss ändring i lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse; och

nr 3, i anledning av väckt motion om förbud mot värnpliktigas skiljande från av dem vid inkallande till värnpliktstjänstgöring innehaft arbete med mera; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av nionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlönings- och pensionsförhållanden för kronojägaren å indragningsstat vid domänverket E. J. Grafström; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för distriktsveterinär att för löneklassplacering tillgodoräkna viss föregående tjänstgöring.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Ledamoten av andra kammaren direktör Z. Höglund är på grund av tarmsjukdom under tiden 1 t. o. m. 24 februari 1936 oförmögen att deltaga i riksdagsarbetet; vilket jag härmed intygar.

Stockholm den 31 januari 1936.

Karl Otto Larsson,
överläkare.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Carlström</i>	under	3 dagar fr. o. m.	den	1 febr.,	
» <i>Hammarlund</i>	»	3 »	»	1 »	
» <i>Uddenberg</i>	»	den 1 febr.,			
» <i>Johansson i Uppmälby</i>	»	2 dagar fr. o. m.	den	2 febr.,	
» <i>Hillgård</i>	»	4 »	»	31 jan.,	
» <i>Karlsson i Grängesberg</i>	»	4 »	»	1 febr.,	
» <i>Isacsson</i>	»	6 »	»	3 »	
» <i>Svensson i Grönvik</i>	»	3 »	»	1 »	
» <i>Gustafson i Kasenberg</i>	»	2 »	»	4 »	
» <i>Werner i Höjen</i>	»	5 »	»	4 »	
» <i>Strindlund</i>	»	5 »	»	1 »	
» <i>Mårtensson</i>	»	3 »	»	1 »	
» <i>Olsson i Mellerud</i>	»	4 »	»	1 »	
» <i>Hansson i Trollhättan</i>	»	4 »	»	1 »	
» <i>Lindberg i Umeå</i>	»	4 »	»	1 »	
» <i>Olsson i Närlinge</i>	»	4 »	»	1 »	
» <i>Svedberg</i>	»	7 »	»	1 »	
» <i>Stark</i>	»	2 »	»	2 »	
» <i>Olsson i Mora</i>	»	5 »	»	4 »	
» <i>Jonsson i Eskilstuna</i>	»	3 »	»	1 »	
» <i>Johansson i Bro</i>	»	6 »	»	3 »	
» <i>Holmström</i>	»	5 »	»	2 »	
» <i>Englund</i>	»	4 »	»	3 »	
» <i>Nordström i Karlstad</i>	»	2 »	»	3 »	
» <i>Björck i Kristianstad</i>	»	5 »	»	6 »	
» <i>Brädefors</i>	»	8 »	»	5 »	
» <i>Pehrsson i Göteborg</i>	»	10 »	»	4 »	
» <i>Sandberg</i>	»	5 »	»	3 »	och
» <i>Brännström i Skellefteå</i>	»	10 »	»	5 »	.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.18 e. m.

In fidem
Per Cronvall.